

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 59/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä huhtikuuta 2002 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (HE 49/2002 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- lakialoitteen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (LA 183/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 10 päivänä joulukuuta 1999,
- lakialoitteen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n muuttamisesta (LA 159/2000 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 21 päivänä helmikuuta 2001,

- toimenpideoitteen laitoshoidossa olevan henkilön eläkkeen suojaosasta (TPA 112/2001 vp — Seppo Lahtela /kesk ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 18 päivänä kesäkuuta 2001 ja
- toimenpideoitteen laitoshoidossa olevien käyttövaroista (TPA 268/2001 vp — Sulo Aittoniemi /alk), joka on lähetetty valiokuntaan 14 päivänä joulukuuta 2001.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Riitta Kuusisto, sosiaali- ja terveysministeriö
- budjettineuvos Raija Koskinen, valtiovarainministeriö
- sosiaali- ja terveystoimen päällikkö Tuula Taskula, Suomen Kuntaliitto.

Lisäksi valiokunta on saanut Invalidiliiton ja Näkövammaisten Keskusliiton yhteisen kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että nykyiset asetussoiset säännökset sosiaali- ja terveydenhuollon pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävistä maksuista sisällytetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin. Laissa määriteltäisiin pitkäaikaisessa laitoshoidossa

olevaksi katsottava henkilö, pitkäaikaisen maksun määräytymisperuste, maksun perusteena olevat tulot sekä niistä tehtävät vähennykset. Säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittäisiin maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu, jonka

perusteena olisivat pääsääntöisesti hoidossa olevan henkilön käytettävissä olevat tulot. Muutosta nykytilaan merkitsee säännös, jonka mukaan eräissä tilanteissa maksun perusteena olisivat pääsäännöstä poiketen pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan henkilön ja hänen puolisonsa yhteenlasketut tulot. Maksu määrittäisiin yhteenlaskettujen tulojen perusteella, jos laitoshoidossa oleva oli välittömästi ennen hoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa ja jos hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot. Maksua ei kuitenkaan määrittäisi yhteenlaskettujen tulojen perusteella, jos myös puoliso on pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Maksu voisi olla enintään 40 prosenttia yhteenlasketuista kuukausituloista. Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulisi jättää kuitenkin vähintään 80 euroa kuukaudessa. Puolisolle maksettavaa elatusapua ei enää otettaisi huomioon hoidettavan tulojen vähennyksenä silloin, kun laitoshoidosta perittävä maksu määrätään puolisojen yhteenlaskettujen tulojen mukaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Siirtymäsäännöksellä säädettäisiin kolmen kuukauden määräaika, jonka kuluessa voimassa olevan lain mukaan määräytyvät maksut tulee saattaa ehdotetun lain mukaisiksi.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 183/1999 vp ehdotetaan, että oikeus käyttövaraosuuteen eläke- ja muista tu-

loista olisi perinteisten laitosten lisäksi kuntien ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ylläpitämien palvelutalojen asiakkailla.

Lakialoitteessa LA 159/2000 vp ehdotetaan, että jos palvelun käyttäjä on elänyt hoidon alkaessa yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa ja hänen tulonsa hoidon alkaessa ovat olleet merkittävästi suuremmat kuin kotiin jäävän puolison tulot, asiakasmaksu tulisi määrätä korkeintaan 50 prosentin suuruiseksi palvelun käyttäjän ja tämän avio- tai avopuolison yhteenlasketuista nettokuukausituloista.

Toimenpidealoitteet

Toimenpidealoitteessa TPA 112/2001 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin tarkentaakseen laitoshoidon joutuvan puolison eläkkeen suojaisuuden määrää siten, että se on yhdenmukaisesti enimmillään puolet palvelun käyttäjän ja tämän puolison yhteenlasketuista nettotuloista eikä kunnille jää nykyisenkaltaista kohtuutonta tulkinnanvaraa hoitomaksujen suuruuden suhteen.

Toimenpidealoitteessa TPA 268/2001 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin laitoshoidossa olevien henkilöiden ns. käyttövarojen nostamiseksi ainakin 600 markkaan kuukaudessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin. Valiokunta toteaa, että voimassa olevat asiakasmaksusäännökset mahdollistavat kotiin jääneen puolison ja lasten taloudellisen aseman turvaamisen myös niissä tilanteissa, joissa suurempituloinen puoliso on pitkäaikai-

sessä laitoshoidossa. Maksujen harkinnanvarainen kohtuullistaminen ei kuitenkaan ole aina johtanut tyydyttävään ratkaisuun kotiin jääneen puolison ja perheen toimeentulotason säilymisen kannalta. Nykyjärjestelmässä perheen kannalta maksu määräytyy sen mukaan, miten tulot jakautuvat puolisojen kesken. Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut määräytyvät hoidettavan nettotulojen perusteella, ja avohoidossa maksut

määräytyvät kotitalouden yhteisten bruttotulojen mukaan. Laitoshoidon on täysihoitoa, ja maksumuun sisältyvät kaikki hoidon ja lääkehuollon kustannukset, ja hoidettavalle turvataan käyttövara. Sen sijaan pitkäaikaisessa avohoidossa asiakas vastaa elinkustannuksistaan ja hoitonsa kustannuksista itse eikä hänelle turvata käyttövara.

Kuntien käytännöt maksujen alentamisessa ja asiakkailta edellytetty aktiivisuus ovat myös vaihdelleet eri kunnissa. Järjestelmä on johtanut käytännön ongelmiin sen vuoksi, että aviopuolisot ovat maksujen alentamisen tarkoituksessa laatineet enenevässä määrin keskinäisiä elatussopimuksia, joiden laatiminen ei muuten olisi tarpeen. Kuntien käytännöt elatussopimusten vahvistamisessa ovat myös vaihdelleet. Tämä on johtanut siihen, ettei maksuja ole määrätty yhdenvertaisesti maan eri osissa. Hallituksen esityksellä pyritään korjaamaan vallitsevaa epätyydyttävää tilannetta, ja esitys on siten perusteltu.

Hallituksen esityksen lähtökohtana on kotiin jäävän puolison elintason turvaaminen vain silloin, kun suurempituloinen puoliso on pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Ehdotetun mukainen maksualennus on siten kaavamainen, ettei siinä oteta huomioon kotona olevan pienempituloinen puolison todellista tuen tarvetta eikä siihen vaikuta lainkaan lasten mahdollinen elatuksen tarve. Lakiehdotuksen ongelmana on myös se, ettei maksun alentaminen millään tavalla turvaa sitä, että maksun alennus tulisi kotona asuvan puolison hyväksi. Valiokunta pitää ongelmallisena lisäksi sitä, että hoidettavien henkilöiden maksu määräytyisi eri perustein sen mukaan, ovatko he yksin asuvia vai ovatko avio- tai avoliitossa, ja sen mukaan, kummalla puolisoista tällöin on suuremmat tulot. Maksualennus on sitä suurempi mitä suurempi on tuloero puolisoitten välillä ja mitä suurituloisempi on laitoshoidossa oleva puoliso. Sen sijaan maksu olisi edelleen 80 prosenttia hoidettavan nettotuloista, jos puolisoitten tulot ovat samansuuruiset, jos tuloero on kotiin jäävän hyväksi tai jos kyseessä on yksinäinen henkilö taikka molemmat puoliset ovat laitoshoidossa. Kahden pienituloisen puolison maksuihin muutos ei toisi mitään helpotusta.

Näin ehdotettu muutos lisäisi epätasa-arvoa maksujen määräytymiseen.

Edellä olevan perusteella valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 7 c §:n 2 momenttiin sisällytettävän kaavamaisen säännön sijasta lain 11 §:n muuttamista siten, että harkintavalta maksualennuksen määräämisessä olisi lakiehdotukseen sisältyvää laajempi, mutta nykyisin voimassa olevia säännöksiä huomattavasti sidotumpi. Maksun alentamiseen tai sen perimättä jättämiseen olisi ehdoton velvoite laissa säädetyissä tilanteissa. Maksun määräämisessä tulee ottaa huomioon koko perhe eli aviopuolison lisäksi avopuoliso ja lapset ja heidän toimeentulonsa edellytykset sekä hoidettavan lakisääteinen elatusvelvollisuus. Toimeentulon edellytyksiin vaikuttavat muun muassa elinkustannukset, erityisesti asumismenot, joilla on erilainen merkitys eri puolilla maata, sekä sairauden aiheuttamat kustannukset. Lisäksi säännöksen 2 momentin perusteella on harkinnanvaraisesti mahdollista ottaa huomioon muut huollolliset näkökohdat. Tällaisia ovat esimerkiksi hoidettavasta muulla tavoin rippuvaisten henkilöiden elatus ja toimeentulo.

Valiokunta pitää tärkeänä, että maksujen määräämiskäytäntö kunnissa muuttuu nyt hyväksyttävän lakiehdotuksen mukaiseksi, jotta nykyiset epäkohdat maksukäytännöissä korjautuvat. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä, että hoitoa saavalla on aina oikeus hakea muutosta hänelle määrättyyn maksuun.

Valiokunta toteaa, että laitoshoidon maksualennuksen myöntämisellä tuloeron perusteella voisi olla ohjausvaikutusta laitoshoidon suuntaan. Valiokunta korostaa, että valinnan eri palvelumuotojen välillä tulisi tapahtua muilla perusteilla kuin asiakkaalle siitä aiheutuvien kustannusten mukaan. Ensisijaista on turvata erilaisten hoitomuotojen riittävyys ja kotona mahdollisimman pitkään asumisen tukeminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin on tehty vuosien kuluessa useita yksittäisiä muutoksia, joiden yhteisvaikutuksia ei ole riittävästi arvioitu. Kansallisen terveysprojektin yhteydessä onkin todettu tarve maksupolitiikan kokonaisuudistukselle.

Edellä olevan perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoo, että asiakasmaksusäännösten kokonaisuudistus on toteutettava pikaisesti. Valiokunnan käsityksen mukaan maksujen määräytymisen perusteena avo- ja laitoshoidossa on käytettävä yhtenäistä tulokäsitettä ja pitkäaikaishoidon asiakkaalle on aina sekä avo- että laitoshoidossa turvattava käyttövara. Myös perheiden toimeentulo on turvattava perheenjäsenen/perheenjäsenten pitkäaikaisen laitoshoidon aikana hoidettiin häntä/heitä avo- tai laitoshoidossa. Valiokunta ehdottaa asiasta lausumaa (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Valiokunta huomauttaa vielä, että eläkkeensaajan hoitotukea ei tule ottaa huomioon tulona maksua määrättäessä, joten maksuasetusta tulee tältä osin pikaisesti muuttaa.

Yksityiskohtaiset perustelut

7 c §. Edellä yleisperusteluissa esitetyistä syistä valiokunta ehdottaa 7 c §:n 2 momentin poistamista, jolloin lakiehdotuksen 3 momentti siirtyy 2 momentiksi.

10 b §. Valiokunta ehdottaa 10 b §:n 1 ja 4 momentteihin muutoksia, jotka johtuvat lakiehdotuksen 7 c §:n 2 momentin poistamisesta.

10 c §. Valiokunta ehdottaa 10 c §:n 2 momentin poistamista, koska maksu ei lakiehdotuksen 7 c §:n 2 momentin poistamisen jälkeen määräytyisi puolisoiden yhteenlaskettujen tulojen mukaan ja näin ollen myös puolisolle maksettava elatusapu tulisi edelleen voida ottaa huomioon maksua määrättäessä.

11 §. Valiokunta ehdottaa 11 §:n 1 momentin muuttamista siten, että kunnalle säädetään ehdoton velvollisuus maksun perimättä jättämiseen tai alentamiseen siltä osin kuin maksun perimi-

nen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon taikka henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamisen. Muutoksen tarkoituksena on yhtenäistää kuntien käytäntöjä ja turvata erityisesti vähätuloisten maksurasituksen pysyminen kohtuullisena.

Valiokunta ehdottaa 11 §:n 2 momentin muuttamista siten, että kunta voisi päättää soveltaa maksun perimättä jättämistä tai alentamista myös muihin kuin saman pykälän 1 momentin mukaisiin maksuihin. Kunnan harkinnassa olisi myös maksun perimättä jättäminen tai alentaminen huollollisten näkökohtien perusteella. Asialliselta sisällöltään 2 momentin säännökset vastaisivat nykyistä sääntelyä.

Aloitteet

Valiokunta ei ole hyväksynyt hallituksen esityksen mukaisesti pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määrittämistä puolisoiden yhteenlaskettujen tulojen perusteella. Valiokunta on säilyttänyt hoidossa olevan henkilön käyttövaran vähimmäismäärän ennallaan. Valiokunnan kannasta seuraa, että laki- ja toimenpideoitteet on hylättävä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset),

että lakialoitteet LA 183/1999 vp ja LA 159/2000 vp hylätään,

että toimenpideoitteet TPA 112/2001 vp ja TPA 268/2001 vp hylätään ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 10 ja 11 §, *sellaisena kuin niistä on 11 § laissa 1288/1993*, sekä *lisätään* lakiin uusi 7 b, 7 c, 10 b ja 10 c § seuraavasti:

7 b §
 (Kuten HE)

7 c §

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteet

(1 mom. kuten HE)
 (2 mom. *poist.*)
 (2 mom. kuten HE:n 3 mom.)

10 §
 (Kuten HE)

10 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määräämisen perusteena olevat tulot

Edellä 7 c §:n 1 momentissa tarkoitettuina kuukausituloina otetaan huomioon pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen sekä verosta vapaat tulot siten kuin tässä pykälässä säädetään. (*Poist.*) Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.
 (2 ja 3 mom. kuten HE)
 Tuloina ei oteta huomioon:
 (1 kohta kuten HE)

2) elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan (*poist.*) alaikäiselle lapselle; eikä
 (3 kohta kuten HE)

10 c §

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisen laitoshoidon maksua määrättäessä

(1 mom. kuten HE)
 (2 mom. *poist.*)

11 § (*Uusi*)

Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu *on jätettävä* perimättä tai sitä *on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.*

Palvelun tuottava kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että

1) *mitäkin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla; tai*

2) *maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.*

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusäännösten kokonaisuudistukseen sekä laitoshoidon että avopalveluiden osalta ryhdytään pikaisesti ja sen yhteydessä yhtenäistetään avo- ja laitoshoidon tu-

lokäsite ja turvataan myös pitkäaikaisessa avohoidossa olevalle käyttövara. Eduskunta edellyttää lisäksi, että uudistuksessa huolehditaan koko perheen toimeentulon turvaamisesta perheenjäsenen/perheenjäsenten pitkäaikaisen avo- tai laitoshoidon aikana.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Marjatta Vehkaoja /sd
vpj. Timo Ihamäki /kok (osittain)
jäs. Eero Akaan-Penttilä /kok (osittain)
Merikukka Forsius /vihr
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /kesk
Niilo Keränen /kesk
Valto Koski /sd (osittain)
Marjaana Koskinen /sd (osittain)

Pehr Löf /r
Juha Rehula /kesk
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /kok
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Raija Vahasalo /kok
Jaana Ylä-Mononen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää
apulaissihteeri Harri Sintonen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Pitkäaikaishoidon laitosmaksut on nykyisin järjestetty tavalla, joka johtaa ongelmiin perheiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta. Perheet, joilla on sama tulotaso, saattavat joutua maksujen suhteen hyvin eriarvoiseen asemaan useistakin syistä. Perheissä, joissa toisen puolison tulot ovat selvästi suuremmat kuin toisen puolison tulot, joudutaan hyvin erilaiseen tilanteeseen riippuen siitä kumpi puolisoista joutuu laitoshoittoon. Mikäli laitoshoittoon joutuu paremmin ansaitseva, määritetään maksut hänen tulojensa mukaan. Tällöin kotiin jäävä pienempituloinen joutuu kohtuuttomaan tilanteeseen. Tilanne on myös eriarvoinen suhteessa pariskuntiin, joissa molemmat puoliset ansaitsevat yhtä paljon.

Edellä mainitut tilanteet syntyvät usein niin, että perheessä nainen on hoitanut lapsia pitkään eikä ole hankkinut ansiotuloja, vaan perheen toimeentulo on perustunut miehen työtuloihin. Jos mies joutuu pitkäaikaiseen laitoshoittoon, vaarantuu hänen usein pelkän kansaneläkkeen varassa elävän puolisonsa toimeentulo.

Eriarvoisuutta lisää myös se, että lain nykyään mahdollistama maksujen kohtuullistaminen toteutuu kuntakohtaisesti hyvin eri tavoin. Toisissa kunnissa kohtuullistetaan laitosmaksuja ja toisissa kunnissa tämän suhteen ollaan hyvin pidättyväisiä. Tämä aiheuttaa epätasa-arvoa eri kuntien asukkaiden välille.

Hallituksen alkuperäinen esitys (HE 49/2002 vp) olisi vähentänyt nykyistä eriarvoisuutta. Sitä vastoin valiokunnan mietinnössä hyväksytty kanta, jonka mukaan puolisoitten tuloja ei laske ta yhteen parempituloinen joutuessa pitkäaikaiseen laitoshoittoon, ei korjaa nykyisiä epäkohtia. Tämän vuoksi on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia muutettava vastaamaan hallituksen alkuperäistä esitystä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotukset):

Vastalauseen muutosehdotukset**Laki****sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 10 ja 11 §, sellaisena kuin niistä on 11 § laissa 1288/1993, sekä

lisätään lakiin uusi 7 b, 7 c, 10 b ja 10 c § *sekä* 14 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 976/1998, uusi 2 momentti seuraavasti:

7 b §
(Kuten StVM)

7 c §

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteet

(1 mom. kuten StVM)

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 40 prosenttia edellä mainituin perustein yhteenlasketuista kuukausituloista. Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 80 euroa kuukaudessa. Jos molemmat tässä momentissa tarkoitettut puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy kuitenkin siten kuin 1 momentissa säädetään. (Uusi)

(3 mom. kuten StVM:n 2 mom.)

10 §

(Kuten StVM)

10 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määräämisen perusteena ovat tulot

Edellä 7 c §:n 1 momentissa tarkoitettuina kuukausituloina otetaan huomioon pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen sekä verosta vapaat tulot siten kuin tässä pykälässä säädetään. Kun maksu määräytyy 7 c §:n 2 momentin mukaisesti yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi vastaavasti huomioon sellaisen henkilön tulot, joka on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan kanssa. Jos kuukausittaiset

tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

(2 ja 3 mom. kuten StVM)

Tuloina ei oteta huomioon:

(1 kohta kuten StVM)

2) elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan tai 7 c §:n 2 momentissa tarkoitetun puolison alaikäiselle lapselle; eikä

(3 kohta kuten StVM)

10 c §

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisen laitoshoidon maksua määrättäessä

(1 mom. kuten StVM)

Edellä 1 momentin 1 kohdan mukaista vähennystä ei kuitenkaan tehdä, jos elatusavun saajana on aviopuoliso, jonka kanssa elatusavun suorittaja on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen laitoshoidon alkamista. (Uusi)

11 §

(Kuten StVM)

14 a § (Uusi)

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen henkilön taloudellista asemaa koskeviin tietoihin ja selvityksiin, joka on elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan henkilön kanssa, jos laitoshoidosta perittävä maksu määrätään tai on määrätty 7 c §:n 2 momentin nojalla puolisojen yhteenlaskettujen tulojen perusteella.

Voimaantulosäännös
(Kuten StVM)

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2003

Timo Ihamäki /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sari Sarkomaa /kok

Raija Vahasalo /kok
Pehr Löf /r

VASTALAUSE 2

Olemme samalla kannalla kuin mietintöön liitetyn vastalauseen allekirjoittajat. Kokouksen varsin poikkeuksellisen käsittelytavan vuoksi äänestystilanteeseen jouduttiin niin, että äänestyskäyttäytymisemme ei vastannut kantaamme asiassa.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2003

Merikukka Forsius /vihr
Päivi Räsänen /kd